

DO	Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje	Poř. číslo	DO 03
sídlo / adresa	Jeřábkova 1847/4, 602 00 Brno		

Připomínky

Územní studie nadřazené dálniční a silniční sítě v jádrovém území OB3 metropolitní rozvojové oblasti Brno – analytická část

- vyjádření Krajské hygienické stanici Jihomoravského kraje se sídlem v Brně k analytické části

Krajské hygienické stanici Jihomoravského kraje se sídlem v Brně (dále také „KHS JmK“) byla jako orgánu ochrany veřejného zdraví místně příslušnému dle ustanovení § 82 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon č. 258/2000 Sb.“), doručena informace Krajského úřadu Jihomoravského kraje, Odboru územního plánování a stavebního řádu, Žerotínovo náměstí 449/3, 602 00 Brno, IČO 70888337, ze dne 12.12.2017, číslo jednací JMK 174719/2017, o zveřejnění analytické části Územní studie nadřazené dálniční a silniční sítě v jádrovém území OB3 metropolitní rozvojové oblasti Brno zpracované společností knesl kynčl architekti s.r.o. architektonický ateliér, Šumavská 416/15, 602 00 Brno, IČO 47912481, v listopadu 2017 (dále také „územní studie“), a o možnosti se k dané věci vyjádřit.

Cílem územní studie, která bude odborným podkladem pro aktualizaci Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje (dále také „ZÚR JMK“), je

- prověřit v územním detailu potřebnost a realizovatelnost vybraných záměrů navrhované koncepce silniční dopravy na území Jihomoravského kraje, které byly v ZÚR JMK vymezeny v podobě územních rezerv,
- vytvořit sjednocený podklad, co do aktuálnosti a detailnosti řešení záměrů nadřazené dálniční a silniční sítě, jakož i aktualizace, rozšíření a prohloubení údajů o území samotném tak, aby bylo možné posoudit vliv variant uspořádání nadřazené dálniční a silniční sítě na dopravní zátěž dotčených dálnic a silnic v řešeném území a dále i významných místních komunikací (to umožní posoudit vliv na životní prostředí a lidské zdraví v rozsahu, podrobnosti a míře konkrétnosti větší, než umožňují ZÚR JMK),
- vyhodnotit a porovnat varianty z hlediska dopravně – inženýrského, urbanistického a vlivů na životní prostředí a lidské zdraví,
- vyhodnotit pokles nebo nárůst dopravní zátěže na podřazené dopravní síti včetně vlivů na životní prostředí a lidské zdraví, porovnat stávající stav a výsledný stav v závislosti na jednotlivých variantách záměru výstavby nadřazené dálniční a silniční sítě,
- vyhodnocení vlivu na lidské zdraví zpracovat ve vztahu k počtu obyvatel v územích zatížených nad stanovený limit.

Řešeným územím je jádrové území OB3 metropolitní rozvojové oblasti Brno. Na rozdíl od ZÚR JMK, v nichž je plocha k prověření změn jejího využití územní studií vymezena v bodě (436) pro území 52 obcí ze spádových obvodů obcí s rozšířenou působností Blansko, Brno, Kuřim, Rosice, Slavkov u Brna, Šlapanice, Tišnov a Židlochovice (plocha o rozloze 45 922,1 ha), je v územní studii zahrnuto území 54 obcí (včetně obcí Lipůvka a Malhostovice) s celkovou rozlohou 65 753,4 ha.

Návrh uspořádání dálniční a silniční sítě vymezuje 15 variant řešení.

Na základě požadavku o prověření dopravní trasy propojující v jihozápadním segmentu brněnské aglomerace dálnice D1 a D52 a navázané na tzv. Bítýšskou stopu dálnice D43 byla tato trasa zařazena

do variant řešení navržených dálnic a silnic a byla vyhodnocena z hlediska střetů a problémů v území.

Obecně je konstatováno, že jako nejvýznamnější se jeví střety vyplývající z průchodu navržených dálničních či silničních tras stávající sídelní strukturou (ať už přímo přes zastavěná území nebo v blízkosti obytných území), kde je nutné počítat s vyššími požadavky na zajištění kvalitního životního prostředí (zejména splnění hlukových limitů).

Tato etapa studie měla za cíl sumarizovat a vytipovat vhodné uspořádání dopravní infrastruktury z hlediska průchodu územím, napojení a obsluhy území jednotlivých obcí i budoucích rozvojových lokalit. V případě dále detailně posuzovaných variant se jedná o soubor koncepčních řešení, která budou prověřena dopravními modely. Dopravní modely budou pro všechny varianty vycházet z jednoho základního stavu a budou mít jednotný přístup při jeho tvorbě. Z modelových stavů bude odvozena dopravní účinnost jednotlivých variant, tras či úseků a zároveň budou stanoveny jejich územní dopady. Dále bude provedeno vyhodnocení z hlediska vlivu na krajinu, přírodu a lidské zdraví. Výsledky hodnocení budou využity pro optimalizaci doporučeného dopravního řešení.

KHS JmK jako orgán ochrany veřejného zdraví příslušný ve smyslu ustanovení § 82 odst. 2 písm. t) zákona č. 258/2000 Sb. k hodnocení a řízení zdravotních rizik z hlediska prevence negativního ovlivnění zdravotního stavu obyvatelstva považuje za nezbytné zohlednit dále uvedené požadavky, doporučení a upozornění.

1. KHS JmK požaduje v kapitole B.5. LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ analytické části územní studie doplnit limity související s hlukovou zátěží a kvalitou ovzduší, a to s odkazem k definování „limitů využití území“ provedenému ustanovením § 26 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Výše uvedený požadavek současně KHS JmK odkazuje na internetovou aplikaci LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ (Ing. Ludmila Rohrerová, Internetová příručka – aktualizace limitů ke dni 01.07.2017) veřejně dostupnou na <http://www.uur.cz/default.asp?ID=2591>, dle níž jsou mj. limity HLADINA HLUKU, POSUZOVÁNÍ A VYHODNOCOVÁNÍ ÚROVNĚ ZNEČIŠTĚNÍ a IMISNÍ LIMITY vymezené z důvodu ochrany zdraví.

Uvedení těchto limitů v kapitole B.5. analytické části územní studie považuje KHS JmK za relevantní, neboť v částech C.3.2. HLUK a C.9. OVZDUŠÍ analytické části územní studie jsou tyto faktory podrobně diskutovány.

2. KHS JmK požaduje přehodnotit přístup a kritéria k řešení střetů dle části E.2.4. ZÁSTAVBA, ÚZEMNÍ ROZVOJ pro případy, kdy platná územně plánovací dokumentace vymezuje koridor pro novou komunikaci a současně v její blízkosti i návrhové plochy pro bydlení.

V daném případě je nutno zohlednit situaci, kdy je v územně plánovací dokumentaci koridor pro novou komunikaci vymezen pouze jako územní rezerva. KHS JmK zaujímá názor, že v těchto případech by měla být v rámci zpracování územní studie zajištěna ochrana ploch pro bydlení, neboť nelze vyloučit, že na plochách pro bydlení již probíhá výstavba nebo projektová příprava staveb.

V případě, kdy je v územně plánovací dokumentaci koridor pro novou komunikaci vymezen jako návrh, je v souladu s novelizací zákona č. 258/2000 Sb. provedenou zákonem č. 267/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (s účinností od 01.12.2015), uplatňováno ustanovení § 77 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., dle něhož

(2) V případě, že je v platné územně plánovací dokumentaci uveden záměr, u kterého lze

důvodně předpokládat, že bude po uvedení do provozu zdrojem hluku nebo vibrací, zejména z provozu na pozemních komunikacích nebo železničních drahách, nelze ke stavbě, která by mohla být tímto hlukem či vibracemi dotčena, vydat kladné stanovisko orgánu ochrany veřejného zdraví, aniž by u ní byla přijata opatření k ochraně před hlukem nebo vibracemi.

Dle metodického usměrnění Ministerstva zdravotnictví vydaného ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj „*Postup orgánů ochrany veřejného zdraví a stavebních úřadů při dodržování ustanovení § 77 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů*“, č. j.: MZDR 32493/2016-1/OVZ, ze dne 10.05.2016, se ustanovení § 77 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb. na územní rezervy nevztahuje a k územním rezervám je doslovně uvedeno:

Územní rezerva

V § 36 odst. 1 stavebního zákona je definována územní rezerva jako plocha nebo koridor, u kterých je nutné prověřit potřebu a plošné nároky stanoveného využití. Změnit územní rezervu na návrhovou plochu nebo koridor umožňující stanovené využití lze jen na základě aktualizace zásad územního rozvoje nebo změny územního plánu. Stanovené využití územní rezervy se z hlediska vlivů na životní prostředí a evropsky významné lokality a ptačí oblasti neposuzuje, neboť její využití pro stanovený účel není bez předchozího prověření a nutnosti následné aktualizace zásad územního rozvoje nebo změny územního plánu možné.

Územní rezervy se v ÚPD vymezují i pro účel využití dopravní infrastruktury s tím, že možnost tohoto využití, jeho potřeba a plošné nároky musí být napřed prověřeny. Pokud je toto prověření pozitivní, dojde při aktualizaci nebo změně ÚPD k převedení územní rezervy do návrhové plochy nebo koridoru, do kterých bude možné dopravní stavbu umístit. V opačném případě, tedy v případě negativního prověření, bude územní rezerva zrušena. Případný vliv ani hodnoty negativních účinků z provozu dopravy na pozemní komunikaci či železniční trati, pro které je územní rezerva vymezena, nelze bez prověření územní rezervy předem předjímat, natož předem nárokovat zajištění opatření k ochraně před hlukem nebo vibracemi pro stavbu, která má být u hranice územní rezervy realizována. Na základě uvedených skutečností se dle MMR dovozuje, že ustanovení § 77 odst. 2 se na územní rezervy nevztahuje.

S odkazem na výše uvedené je nutno uvážit, že v návrhových plochách pro bydlení mohla být projektová příprava zahájena již před 01.11.2015 a tudíž není zajištěna protihluková ochrana ve smyslu výše uvedeného ustanovení.

3. KHS JmK požaduje k tabulce Tab. C4 Tabulka silničních úseků, na kterých byla vydána časově omezená povolení k provozování nadlimitního zdroje hluku pro silnice vydaná KHS na řešeném území doplnit informaci, že data byla aktuální k lednu 2017.

V současně době KHS JmK vede více správních řízení ve věci povolení provozu dle ustanovení § 31 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., která však nebudou ke dni 28. února 2018 (k němuž má být doručeno toto vyjádření) pravomocně ukončena.

KHS JmK doporučuje podklady a metodiku pro zpracování hlukové studie a následně pak jednotlivé fáze pořizování hlukové studie, která má být zpracována Ing. Jakubem Buckem, společnost Bucek s.r.o., Libušino údolí 497/118, 623 00 Brno, průběžně konzultovat s KHS JmK, a vzhledem k této skutečnosti budou aktuální informace o předmětných povoleních KHS JmK dle § 31 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb. poskytnuty zpracovateli hlukové studie v rámci konzultací.

4. KHS JmK upozorňuje na zjevnou nesprávnost v textu pod mapou v části D.3. **PŘEHLED VŠECH VARIANT USPOŘÁDÁNÍ DÁLNIČNÍ A SILNIČNÍ SÍTĚ** u varianty D.6, a to uvedení Bystrcké trasy namísto trasy Bítýšské.

Závěrem KHS JmK konstatuje, že z aktuálně projednávaných podkladů je zřejmé respektování doporučení KHS JmK uvedeného ve vyjádření KHS JmK k zadání územní studie ze dne 24.01.2017, číslo jednací KHSJM 03694/2017/HO/HOK, na zpracování hodnocení vlivů na obyvatelstvo a lidské zdraví ve smyslu ustanovení § 19 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, držitelem osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví, neboť dle identifikačních údajů uvedených v materiálech bude hodnocení vlivů na veřejné zdraví zpracováno Ing. Janem Karlem (ATEM, s.r.o., Roztylská 1860/1, 148 00 Praha 4), držitelem osvědčení odborné způsobilosti pro posuzování vlivů na veřejné zdraví (číslo osvědčení 2/2015 s platností do 19.06.2020).

Vyhodnocení připomínek

Připomínka č. 1:

KHS JMK uplatnila požadavek do kapitoly B.5 „Limity využití území“ analytické části územní studie (dále ÚS) doplnit limity související s hlukovou zátěží a kvalitou ovzduší. Pořizovatel požadavek na doplnění přehledu o limity „Hladina hluku“, „Posuzování a vyhodnocování úrovně znečištění“ a „Imisní limity“ akceptuje.

Připomínka k analytické části je akceptována. Z vyhodnocení vyplývá pokyn pro projektanta.

Projektant doplní přehled limitů v kapitole B.5 „Limity využití území“ analytické části ÚS o limity k ochraně zdraví související s hlukovou zátěží a kvalitou ovzduší, a to o limity „Hladina hluku“, „Posuzování a vyhodnocování úrovně znečištění“ a „Imisní limity“.

Připomínka č. 2:

KHS JMK upozornila na případy, kdy platná územně plánovací dokumentace vymezuje koridor/územní rezervu pro novou komunikaci a současně v její blízkosti i návrhové plochy pro bydlení, s tím, že je potřeba řešit ochranu ploch pro bydlení. Požadavek, aby byl v předmětných případech přehodnocen přístup a kritéria k řešení střetů dle části E.2.4. „Zástavba a územní rozvoj“ se k analytické části nevztahuje. V analytické části jsou identifikovány zásadní problémy a střety v území, které lze důvodně předpokládat. Požadavek lze považovat za upozornění pro návrh uspořádání dálniční a silniční sítě a hodnocení variant, které jsou předmětem následné 2. etapy.

Připomínka se nevztahuje k analytické části. Upozornění KHS JMK pro další etapu prací je akceptováno. Z vyhodnocení vyplývá pokyn pro projektanta.

Projektant prověří (dle analyzovaných územních plánů – viz kap. B.1.3) vymezení návrhových ploch pro bydlení v blízkosti koridorů pro navrhované nové komunikace dálniční a silniční sítě (včetně variant) a navrhne v míře podrobnosti příslušející ÚS případná relevantní územně plánovací opatření pro jejich ochranu před hlukem.

Připomínka č. 3:

- a) KHS JMK uplatnila požadavek na doplnění informace, že data uvedená v tabulce C.4 „Tabulka silničních úseků, na kterých byla vydána časově omezená povolení k provozování nadlimitního zdroje hluku pro silnice vydaná KHS na řešeném území“, byla aktuální k lednu 2017. Současně sdělila, že aktuálnější informace o předmětných povoleních dle § 31 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb.

budou zpracovateli hlukové studie průběžně poskytovány v rámci konzultací (viz připomínka č. 3b).

Připomínka je akceptována. Z vyhodnocení vyplývá pokyn pro projektanta.

Projektant k tabulce C.4 „*Tabulka silničních úseků, na kterých byla vydána časově omezená povolení k provozování nadlimitního zdroje hluku pro silnice vydaná KHS na řešeném území*“ doplní informaci, že data byla aktuální k lednu 2017.

- b) KHS JMK dále doporučila, aby podklady a metodiku pro zpracování hlukové studie a následně pak jednotlivé fáze pořizování hlukové studie zpracovatel průběžně konzultoval s KHS JMK. Doporučení se věcně netýká předložené analytické části ÚS.

Připomínka se věcně nevztahuje k analytické části. Doporučení KHS JMK je akceptováno. Z vyhodnocení vyplývá pokyn pro projektanta.

Projektant bude podklady a metodiku pro zpracování hlukové studie a následně pak jednotlivé fáze pořizování hlukové studie průběžně konzultovat s orgánem ochrany veřejného zdraví, tj. s KHS JMK.

Připomínka č. 4:

KHS JMK upozornila na zjevnou nesprávnost v textu pod mapou v části D.3. PŘEHLED VŠECH VARIANT USPOŘÁDÁNÍ DÁLNIČNÍ A SILNIČNÍ SÍTĚ u varianty D.6. Tisková chyba u šesté varianty D.2.3 v tabulce D5 „*Tabulární přehled variant a jejich skladebných prvků*“ bude opravena.

Připomínka je akceptována. Z vyhodnocení vyplývá pokyn pro projektanta.

Projektant opraví tiskovou chybu u šesté varianty D.2.3 v tabulce D5 „*Tabulární přehled variant a jejich skladebných prvků*“.

Projektant odpovídá dle § 159 odst. 1 stavebního zákona za správnost, celistvost a úplnost jím zpracované územní studie, zejména za respektování požadavků z hlediska ochrany veřejných zájmů a za jejich koordinaci. Je povinen dbát právních předpisů a působit v součinnosti s dotčenými orgány a příslušnými úřady územního plánování. Při zpracovávání návrhové části územní studie bude vycházet z jejího zadání, prostuduje vyjádření Krajské hygienické stanice Jihomoravského kraje a vyhodnotí jeho relevantnost při zpracování dopravního modelování, hlukové a rozptylové studie.